

BUITEN

30^E JAARGANG N^O. 43

ZATERDAG 24 OCTOBER 1936

Foto Kunst

BURLEND KRONENHERT IN DEN BRONSTTIJD
(BIJ HET ARTIKEL: „HERFSTAVOND”)

Redactie: Mr. P. J. A. BOOT

INHOUD

HERFSTAVOND (GEÏLL.), DOOR MR. DR. J. H. F. BLOEMERS	BLZ. 505, 506—507
MINDER BEKENDE WITJES (GEÏLL.), DOOR DR. G. BARENDRECHT	BLZ. 507, 515—516
MOLENS (GEÏLL.), DOOR F. KOSTER (IV)	BLZ. 508—510
NARCISSEN VOOR DE KAMER (GEÏLL.), DOOR G. KROMDIJK	BLZ. 510—512
HET NIEUWE LANDHUIS (GEÏLL.), DOOR W. RETERA WZN.	BLZ. 512—513
DE WITSTEERTSKOR (GEÏLL.), DOOR KO ZWEERES	BLZ. 513—515

Men gelieve alle stukken voor Redactie en Administratie bestemd te zenden naar Rokin 74—76, Amsterdam. Bijdragen dienen vergezeld te gaan van postzegels voor eventuele terugzending.

Overneming van den inhoud, ook bij gedeelten is verboden.

HERFSTAVOND

DOOR MR. DR. J. H. F. BLOEMERS

WARM brandt nog de vroege October-avondzon op den met jonge dennen beplanten kaalslag, dien het vuur jaren geleden als een wig diep in de dichte boschbestanden heeft gedreven. Reeds hebben echter duivelsnaagaren, brem en heide het verloren terrein herwonnen en slechts hier en daar glinsteren nog de kiezelsteen en het witte zand, waarin de mierenleeuw zijn moordkuilen heeft gegraven, tusschen de onder de schuine zonnestrallen paarsbruin nagloeïende, vergane bloesempracht; blauwe klokjes bloeien op de vochtige plaatsen en tusschen de dikke pollen zeggegras, waarbovenuit de kattestaarten hun roode toortsen de lucht insteken. Zoemend gonzen bijen en ontelbare zweefvliegen met violetten weerschijn in de stilte, welke hangt tusschen de dichtgesloten naaldboschen, aan welks randen de witte berkenstammen zich in een gouden sluier hebben gehuld; ragfijne, zilveren herfstdraden weven zich door de klare lucht. ☼ Langzaam zakt de zonnebal in een zee van purperen kleuren beneden de westerkim en roeien een paar boschkraaien met tragen wiekslag naar het hooge hout als er leven in den aanplant begint te komen. Witpluim wordt wakker en overal flitsen de grauwe ballen met hun witte vaantjes tusschen de dekking; suizend strijkt een korhaan over en valt met veel geraas in op den bemosten, ouden lijsterbes aan de overzijde van den slag en begint de rijpe bessen van de roode trossen te azen. Reeds nadert de uilenvlucht en kruipen nevels uit de heide op, zweven, allerhande vormen aannemend, over den bodem, klimmen langs de stammen en omhullen struik na struik, totdat tusschen de donkere boschranden een grauwe zee schijnt te deinen; het gekwink der goudhaantjes verstomt en snorrend begint de geitenmelker zijn jachtvlucht over de kruinen der boomen. ☼ Plotse-ling, als uit den grond gerezen, staat daar, waar de wildwissel, die over de cultuur voert, in het hout verdwijnt, een stuk roodwild; geruischloos is het gekomen, bijna onzichtbaar in de grauwe

schaduw. Lang zekert de leidhinde, den windvang heen en weer wendend en met de spiegels de bestandranden afzoekend, alvorens zij vooruit trekt. Dan staat het grauwbroune stuk vrij in de aanplanting, de groote ooren luisterend opgericht, laat af en toe het hoofd zakken als om te laveien, om het dan weer plotseling op te werpen en rond te spieden, totdat het zich langzaam aan de jonge heispruiten begint te goed te doen, een teeken voor het roedel, dat alles veilig is: hinde na hinde, smaldier na smaldier treden nu uit de dekking en verspreiden zich over de vlakte. ☼ Onopgelost is nog het hoe en waarom van de stille keuze der leidhinde, die het roedel steeds blindelings, in vol vertrouwen op haar ervaring en voorzichtigheid, volgt. Treft haar des jagers doodende kogel of raakt zij bij een drijfjacht van het roedel af, terstond neemt een andere oude hinde de leiding over en gehoorzamen de volgende stukken, zoolang de vroegere leidster ontbreekt. ☼ Snel koelt de lucht in den herfst-avond af en weldra doet de koude zich merkbaar voelen. De wassende maan doet het licht weer toenemen als een zacht gekraak zich in het bestand doet hooren. Het kaalwild werpt even op en laveit dan weer verder; het is het plaatsert, dat zijn hinden voorzichtig vooruit heeft laten gaan en hen nu volgt. Knik knak, knik knak breekt dor hout, even raakt een terugzweepende tak met een helderen klank een geweistang en dan buigt het groen van den boschrand uiteen om een zwaar wild-lichaam doortocht te geven. ☼ Langzaam trekt de kapitale veertienender den kaalslag op; maandenlang heeft hij in de dichte loofhoutboschen alleen gestaan en heeft in den overvloed van den zomer vleesch aangezet, totdat het vallen der eerste bladeren en het kouder worden der heldere nachten hem de onrust van den naderenden bronsttijd in het bloed dreven en hij zich na vele zwerftochten ver in de omgeving weer bij het kaalwild voegde. ☼ Als een zwart, massief blok steekt de zware romp van het hert boven de nevelsluiers uit. Lange bronstmanen leggen zich om den korten, gedrongen nek; wijd breiden de armdikke, donkergeparelde stangen zich boven het door witte spiegelbanden omlijste hoofd uit, eindigend in bekervormige kronen, waaruit lange, in het maanlicht opflitsende, witte dolken omhoog rijzen. Nu en dan een hinde even met zijn stangen aanstootend en zoekend naar een bronstig stuk, drijft de kapitale zijn verspreid roedel dichter bijeen en omkringt het in langzamen gang, steeds zorgend geen stuk uit het oog te verliezen. In het dichte hout klinkt weer gekraak; het is de geringe zesender, die alavonden lang op eerbiedigen afstand, dekking houdend in de opgaande dennen, rondom de bronstplaats zwerft, om, wanneer het leidend hert niet waakzaam is, zijn slag bij diens bruiden te slaan. Even stoot de veertienender aan en uit zijn hals komt een knorrend gebrom; dichter dringen de hinden bij elkaar en de heen en weer gaande dennetoppen duiden den weg van den aftrekkenden zesender aan, die de waarschuwing begrepen heeft. ☼ Van boschen, machtig en sonoor een langgerekte bronst-stand op den Elsberg heeft, zendt zijn dreigende waarschuwing den stillen herfstavond in. De veer-

tienender staakt zijn cirkelgang, strekt het hoofd vooruit, zoodat het zware gewei op de schoften komt te rusten, en diep uit zijn borstkas stijgt rommelend zijn geburl op; wijd den azer geopend, zoodat zijn adem als een witte wolk voor hem uitslaat, en met de scherpe hoeven de heide stukslaand, dat geheele stukken in het rond vliegen, antwoordt het kronenhert. De lucht boven den kaalslag schijnt te trillen van zijn donderenden bronstkreet, die zich, echoënd langs de boschranden, daverend over de heide voortplant. ☼ Ver over de heuvels, achter in het Schaddeveld, waar de lamme tienender zijn paar stukken kaalwild behoedt, vindt zijn uitdaging weerklank. Nu vangt het schoone concert in de herfstbosschen aan, dat den toehoorder door zijn wildheid in vervoering brengt. Overal orgelen de koningen van het bosch, hun kaalwild omkringend, soms al burlend langzaam op elkander aantrekkend, dan weer zwijgend; zelden komt het echter tot een kamp tusschen de sterke herten, zij kennen elkanders krachten en weten wat zij te verliezen hebben, indien zij het onderspit mochten delven. ☼ Hoog staat reeds de maan aan den hemel als een oude, teruggezette achtender over de cultuur wisselt, waar hij eens heer en meester was en nu de veertienender van den Roodheuvel zijn bruiloft viert. Nauwelijks heeft deze den ander in het oog gekregen of hij verlaat zijn roedel en trekt, af en toe een jongen berk met zijn stangen aan flarden slaand, burlend op hem aan; kort en droog antwoordt de achtender en laat, tot den strijd bereid, zijn lange enden langzaam zinken. Nog twintig pas zijn de beide herten van elkander verwijderd als zij plotseling met groote snelheid, als zware locomotieven vooruitschietend, op elkander instooten. Alle nachtgeluiden verstommen eensklaps, de ooruil, die juist een lamprei de klauwen in den rug geslagen had, laat zijn buit met een nijdig geblaas in den steek en strijkt af; dicht op elkander gedrongen staat het kaalwild. ☼ Kletterend slaan nog eens de geweien op elkander, een lange splinter vliegt van den oogstang van den achtender af, die door den geweldigen schok van den nieuwen stoot enkele meters achteruit wordt gedrongen; met ineengedreven stangen en gebogen hoofden zetten de vechtende herten zich tegen elkander schrap, de zware nekspieren zwellen tot koorden, onheilspellend blinken de witverdraaide bindvliesen in de roodbeloopen spiegels, rochelend en zwaar gaat hun adem, vlokken schuim vliegen rond en een witte damp slaat over de breede ruggen. ☼ Dan wringt ineens de indringer zijn gewei los en, zijn minderheid erkennend, is hij met een geweldigen sprong buiten het bereik van den ander en in de beschermende schaduwen verdwenen; twee, drie maal zendt de veertienender hem zijn overwinningsroep na, maar uit de duisternis der stammen komt geen antwoord meer. Later in den avond verflauwt het orgelen der herten, om in den vroegen morgen opnieuw met volle kracht in te zetten. Zoo verstrijken de herfstnachten, waarin degeen, die den hertenroep er weet te gebruiken, heerlijke oogenblikken beleeft, wanneer hij goed gedekt en boven den wind het edelwild gadeslaat en met den kunstig nagebootsten uitdagingskreet het bronsthert kan verleiden om in al zijn pracht burlend op hem toe te trekken om den strijd met den onzichtbaren

tegenstander aan te binden. ☼ Doch als de zonnestralen de nevels uiteen scheuren en aan boom en struik ontelbare dauwdruppels flonkeren, ligt de bronstplaats eenzaam en verlaten; diepe sporen doorploegen het witte zand en heksenkringen wijzen den afspeurenden jager de plaats, waar het hert zijn wild gedreven heeft. Den geweisplinter vindend beschouwt hij dezen aandachtig, schuift den verweerden, groenvilten hoed, in welks band een paar sikkelveeren van den korhaan steken, in den nek en denkt bij zich zelve, dat het tijd wordt hier de buks te laten spreken. ☼ Twee dagen later breekt een scherpe knal de avondstille in de heide en den volgenden morgen wordt de oude achtender, neergevlijd op een bed van naalden, met den wildwagen den zandweg afgereden.

Minder bekende witjes

DOOR DR. G. BARENDRECHT

VROEGER hebben wij in deze kolommen al eens geschreven over de echte witjesvlinders, het koolwitje, de knollenwitjes, dus die soorten, welke wel tot onze allergeeuvendste dagvlinders gerekend mogen worden. En bij latere gelegenheden hebben wij gezien, dat deze dieren in algemeenheid nog slechts geëvenaard of zelfs overtroffen worden door de schoenlappers en de zandoogen. Nu vind ik altijd, dat de algemeenste soorten tevens de belangrijkste zijn, want die oefenen den meesten invloed uit op voorkomen en samenstelling van het landschap en dragen er ook het meeste toe bij om onze wandelingen en ons leven voller en rijker te maken. Met dat al mogen we toch ook wel eens een enkelen keer toegeven aan de menselijke zwakheid om het zeldzame bijzonderlijk te apprecieeren en zoo zijn wij dan ook steeds zeer verheugd als wij eens een van de zeldzamere vertegenwoordigers der witjesfamilie onder de oogen krijgen. Daaronder verstaan we dan de oranjetip, het groote gaderde witje, de citroenvlinder en de luzernevlinders. ☼ Met de zeldzaamheid van de oranjetip of peterselievlinder loopt het trouwens nogal los. In de duinstreek zien wij de mannetjes gedurende de eerste zomermaanden — Mei en Juni — tenminste geregeld en ook de wijfjes, die zooveel minder opvallen, vertoonen zich zeer regelmatig. De eigenlijke oranjetip is het mannetje. Dat is nu nog eens een gemakkelijk te herkennen vlinder; zelfs de zeer onvolledige beschrijving „een witachtig vlindertje met op iederen voorvleugel een groote oranje vlek” zou voldoende zijn om hem van alle anderen te doen onderscheiden. Die beschrijving zou echter inderdaad zeer onvolledig zijn, want zoodra we eens in de gelegenheid zijn zoo'n dier rustig van nabij te bekijken merken we, dat er nog heel wat meer aan te zien is. In de eerste plaats is de bovenzijde van de vleugels niet eenvormig wit, maar vertoont zij nog verschillende grijzige teekeningen, die wij hier nu niet allemaal behoeven op te noemen omdat het veel aardiger is als ge die zelf vindt. Merkw aardiger is echter het voorkomen van de achtervleugels. Van boven gezien zijn die niet gelijkmatig wit, maar op een eigenaardige manier grauw gewolkt zonder dat wij die teekening echter scherp kunnen onderscheiden.

(Slot op bladz. 515)

KORENMOLEN (BELTMOLEN) OP DE HEIDE BIJ MARIENBERG (OV.)

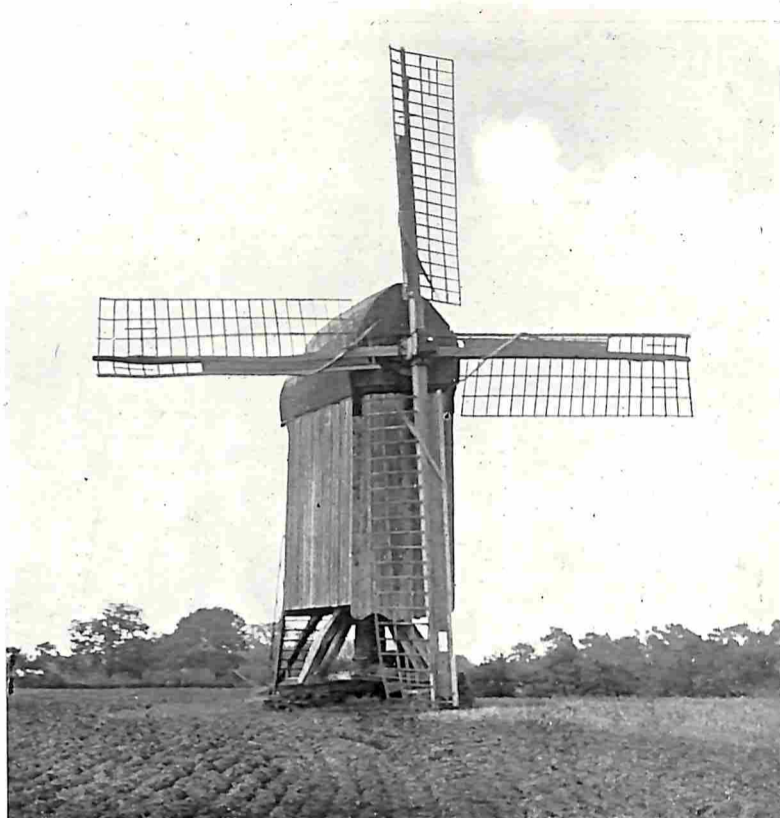
MOLENS

DOOR F. KOSTER (IV)

WIJ hebben in de vorige artikelen verteld van de glorie der molens in het verleden, van hun opgang in den tijd van Holland's eerste groote economische ontwikkeling. Zooals met zooveel uit dien tijd het geval is, zouden wij moeten besluiten met „een verval”. Hoewel nu stellig voor den windmolen het verval ook gekomen is, — wij herinnerden er immers voortdurend aan —, van een volledigen ondergang is allerm minst sprake, zelfs het tegendeel is het geval. Dood is de molen, leve de molen! zou men ook kunnen zeggen! Holland vervult bij deze wedergeboorte zelfs zoo'n groote rol, dat van streken uit alle deelen der wereld verzoeken komen om voorlichting en advies! ☼ Tweeërlei oorzaken zijn daarvoor aan te wijzen. 1. technische verbeteringen aan den molen zelf, vooral gevonden onder den prikkel van een prijsvraag der Vereeniging „De Hollandsche Molen”. 2. wijziging in de opvattingen omtrent het economisch nut van den molen in verband met de prijsbepaling van de brandstoffen voor motorische beweegkracht. ☼ Hoe wonderlijk het ook klinken mag voor deze eeuw van rationeel vernuft en efficiency: onze technische wereld weet van den molen nog lang het fijne niet af. Hij werd eigenlijk als een Asschepoester verwaarloosd. Tot volmaaktheid blijkbaar uitgegroeid in de eeuwen van zijn grootste prestaties, kwam het denkbeeld niet bij den ingenieur op om proeven met de molens te doen, teneinde dit instrument in zijn capaciteiten op te voeren tot de grootst mogelijke, dus modern-wetenschappelijke geleide hoogte. Uit

de kringen der zoo juist genoemde Vereeniging, uit haar Technische Commissie, kwam pas in de laatste jaren de aandrang voort tot het instellen van een dergelijk onderzoek, vooral daar de constructie-Dekker, een belangrijke wijkverbetering, zulke goede resultaten had opgeleverd. In het jongste Jaarverslag der Vereeniging wordt nu de aankoop van een molen voor het verrichten van metingen door het Hoogheemraadschap Schieland als „een nieuwe mijlpaal op den weg van het Technisch Onderzoek” bestempeld. Onder leiding van professoren zullen deze metingen worden verricht, eerst aan den molen in zijn huidigen toestand, daarna wanneer allerlei verbeteringen zijn aangebracht. Men krijgt zodoende nuttig vergelijkingsmateriaal. Het is een goed ding, dat thans in ingenieurskringen voor deze onderzoekingen groote belangstelling bestaat, want er zijn inderdaad groote belangen bij betrokken, waarover zoo dadelijk meer. Eerst nog iets over de reeds verkregen verbeteringen. ☼ Voorop moge dan genoemd worden de uitvinding van den Nederlandschen molenbouwer A. J. Dekker uit Leiden. Al spoedig na hare oprichting schreef de Ver. De Hollandsche Molen een prijsvraag uit voor projecten tot verbetering van den windmolen met behoud van zijn uiterlijke schoonheid. Er was natuurlijk niet de minste reden om te veronderstellen, dat het nuttige en het schoone, op zoo bijzonder gelukkige wijze in den molen vereenigd, door technische verbeteringen niet gehandhaafd zou kunnen blijven. Het resultaat van deze prijsvraag was zeer verheugend, want hieruit kwam de

verbetering van den wijkvorm, mitsgaders die van de overbrenging en van de opvoerwerktuigen voort, welke zoo goed bekend zijn geworden als het „Dekker-systeem”. Hoofdelement van dit systeem is de stroomlijnwiek, welke thans reeds aan meer dan 130 molens in Nederland te vinden is. Deze uitvinding heeft nu waarlijk tal van molens voor den ondergang behoed. Men behoeft maar de laatste jaargangen van „De Molenaar” te raadplegen om te ervaren, hoe groot het effect dezer uitvinding is geweest. Meermalen werd thans tot den herbouw van afgebrande molens of tot herstel van rustende molens besloten. Zoo de korenmolens te Hazerswoude, Nijmegen en Voorthuizen. In den Veenderpolder bij Woubrugge, waar de watermolen, half afgebroken, vele jaren tot bergplaats diende van een ruwoliemotor, gaf men aan het oude maalwerktuig aan het einde van 1934 zijn werkelijke bestemming terug, met nieuwe wieken natuurlijk. Ingelanden zijn wel bijzonder tevreden over den nieuwen molen, want het polderbestuur kon het vorig jaar reeds de lasten verlagen van f 14 tot f 8 per H.A.! ☼ Het stemt waarlijk optimistisch wanneer men in deze donkere tijden de vele tevredenheidsbetuigingen leest, afkomstig van molenaars, die hun oude bedrijf weer in eere konden herstellen. Zoo schreef bijvoorbeeld de pel- en korenmolenaar Rubertus uit Roodeschool, die al van plan was het bovenste deel van zijn molen af te breken en de maalwerktuigen aan te drijven met een motor, over de verbetering der wieken met stroomlijn: „Eerst was ik nog enigszins bezorgd met het oog op stormweer, maar al spoedig bleek dit onnoodig te zijn; nu ik mijn molen weer geheel in

STANDERDMOLEN BIJ MUSSEL (GR.)

functie hebben twee wieken heb laten „verDekkeren”, heeft de ondervinding mij al geleerd, dat men van stormwind niet meer heeft te vreezen dan voorheen, of feitelijk nog minder, want met den wind van achteren heeft de molen lang niet zooveel te verduren als met gewoon getuigde wieken; wakkert tijdens het malen de wind flink aan, dan kruit men den molen, als het noodig is, gerust een veld uit den wind; men behoudt evengoed een regelmatigen gang. Ik moet dan ook getuigen, dat ik het behoud van mijn molen heb te danken aan de Vereeniging „De Hollandsche Molen” en den bekwamen uitvinder A. J. Dekker, want zonder dien zou ook hier een oude, landschapontsierende stomp hebben gestaan. Nu is men weer met plezier molenaar, omdat men met dezelfde windkracht minstens vijf maal zooveel werk kan doen, waardoor hulpkracht dan ook geheel overbodig is geworden”. ☼ Zulke verklaringen, welke met commerciële reclame-motieven niets te maken hebben, zijn bij tientallen op het kantoor van D. H. M. ontvangen. En wie wel eens een algemeene vergadering bijwoonde van deze Vereeniging, zal daar een groot aantal molenaars hebben opgemerkt, allen dankbaar voor de verbetering van hun bedrijf, waartoe dan dikwijls D. H. M. den stimulans had gegeven door een tegemoetkoming in de kosten van verbetering, wanneer deze te hoog waren om door de eigenaars te worden gedragen, waardoor afbraak van den molen dreigde. Aan deze menschen is een stuk van hun leven teruggegeven, terwijl voor het algemeen belang schoonheid behouden bleef. ☼ Een tweede verbetering, welke men thans ook sinds kort in ons land vindt toegepast, is een andere stroomlijnconstructie afkomstig van den Duitscher Bilau, de zogenaamde Venti-stroomlijnwiek met zelfzwichende klep, in ons land ingevoerd door de heeren Rijnenberg te Bilthoven en Wijnveen te Voorthuizen. In Rhenen kan men de Dekker- en Venti-wieken aan denzelfden molen gadeslaan. Naar ons gevoel heeft de molen bij de toepassing van het Bilau-systeem, dat geen hekken kent en

„DE SLOKOP”, EEN ACHTKANTIGE BOVENKRUIER AAN DE LIEDE BIJ HAARLEM

NARCISSEN VOOR DE KAMER

DOOR G. KROMDIJK

HET zal den meesten lezers wel bekend zijn, dat volgens de sage de naam Narcis is afgeleid van Narkissos (Narcissus), den zoon van Kefisos en de nimf Liriopé. ☼ Narkissos was buitengewoon schoon en stal de harten van alle vrouwen, doch hij versmaadde hun liefde, waarop zij de goden smeekten hen te wreken. Dezen gaven daaraan gehoor, en toen Narkissos eens op jacht was en dorst had, bukte hij zich over een bron, om zijn dorst te lesschen. Bij het zien van zijn spiegelbeeld in de bron, overviel hem een waanzinnige liefde, waardoor hij zich voorover in de bron wierp en verdronk. ☼ Toen kregen de goden medelijden met hem, en veranderden hem in de bloem, die nu den naam Narcis draagt. ☼ Het is lang niet de eenige legende omtrent het ontstaan der Narcissen, doch we zullen er hier thans niet verder op ingaan. ☼ Herhaalde malen hebben we op de Flora, niet alleen verleden voorjaar, doch ook elf jaar geleden kunnen constateeren, dat de Narcissen zich heel goed laten vervroegen. Natuurlijk bereiken we in de kamer niet dezelfde resultaten als de kweker in de kas, doch deze beschikt ook over de beste kwaliteit bollen. Toch gaat het vervroegen van Narcissen in de kamer heel goed, als men er de goede soorten maar voor neemt. Het sortiment Narcissen, geschikt voor de kamer, is niet zoo bijzonder groot: de vele mislukkingen zijn dan ook hoofdzakelijk te wijten aan verkeerde soorten. ☼ Een van de meest bekende soorten is de tros-Narcis Paperwhite, met heerlijk geurende, witte bloemen, en de Grand Soleil d'or met gele bloemen. We noemen deze twee soorten in één adem, omdat de cultuur van beide precies gelijk is, doch belangrijk afwijkt van alle andere Narcissen. Paperwhites kan men zoowel in potten met aarde,

WIPMOLENS AAN DE SCHELLUINSCH E VLIET
(ALBLASSERWAARD)

geen zeilen, wel iets van zijn schilderachtig aspect verloren. De technische voordeelen der zelfzwichting en het zoo ver mogelijk doorgevoerde stroomlijnprincipe — de zelfzwichting brengt een constante, zich zelf regelende snelheid mede — zijn natuurlijk aanzienlijk te noemen, zoodat het te begrijpen valt, dat de gebruikers er van ook dit systeem roemen. Ten slotte mag de hoop worden uitgesproken, dat ook dit systeem er toe zal bijdragen om het voortbestaan van den Hollandschen windmolen te verzekeren. ☼ In elk geval heeft Holland in de wereld met deze nieuwe opkomst van den windmolen opnieuw zijn naam als molenland bevestigd. Van Cuba, Madagascar, Amerika en meer landen kwamen aanvragen om bouwplannen (!), terwijl het een Nederlandsche molenbouwer was, die den verwaarloosden molen te Groote Schuur in Zuid-Afrika — den eenige die er nog was! — grondig herstelde. ☼ In het volgend artikel gaan wij dieper op de economische beteekenis van den windmolen in. (Wordt vervolgd)

ACHTKANTIGE BOVENKRUIER IN DE EGMONDER MEER

als in schalen met grint en water gevuld kweken. De meeste liefhebbers zetten ze in grint en water, daar de bollen na den bloei toch waardeloos zijn. De schalen of kommen vult men voor ongeveer de helft met schoon gewasschen, fijn grint, waarna men er de bollen op plaatst; vervolgens laat men de tusschenruimten vol met grint loopen. Men moet echter zorgen, dat de neus van de bollen boven het grint uitkomt. Daarna giet men er zoo-veel water bij, dat de onderste helft van de bollen in het water staat. ☼ Met het vervroegen van Paperwhites kan men thans reeds beginnen; ze kunnen dan nog heel goed met Kerstmis bloeien. Staan de bollen in de schaal, dan komen ze direct in het volle licht, doch den eersten tijd niet al te warm. De eenige zorg bestaat hierin, dat men het water geregeld op peil moet houden. In droge, warme kamers groeien ze te hoog, en krijgen de bladeren gele punten. Ook voor potcultuur zijn de Paperwhites heel goed, men kan ze dan den eersten tijd buiten laten staan, dient er echter op te letten dat ze niet bevriezen; de bollen zijn uit Zuid-Frankrijk afkomstig en verdragen niet de geringste vorst. Indien men ze droog bewaart, kan men ze in December nog heel goed in potten of schalen zetten; ze bloeien dan aanmerkelijk later, doch het gewas blijft ook veel lager. ☼ Thans iets over de „gewone” Narcissen; ook hieronder schuilen soorten, die heel geschikt zijn voor kamercultuur. Wil men succes hebben, dan moeten de bollen zoo vroeg mogelijk opgepot of in kistjes gezet worden. Om dezen tijd moeten alle Narcissen opgepot zijn. Heeft men de bollen ontvangen, dan moeten ze dun uitgelegd worden; zijn ze goed droog, dan mogen ze direct opgepot worden. Men plant ze weer zóó, dat de neuzen precies boven de aarde uitkomen. De kisten of potten graaft men in den tuin in, waarna men ze met een laagje aarde bedekt. Tegen den winter brengt men er nog wat turfmoim over, opdat we er ten allen tijde bij komen kunnen. ☼ Met het binnen brengen moet ge u niet te veel haasten,

zeker niet vóór eind Januari; de neuzen moeten in ieder geval 8 à 10 cm hoog zijn. Den eersten tijd mogen ze niet te warm staan, een temperatuur van 60° F. is al wel voldoende. De aarde moeten we

natuurlijk regelmatig vochtig houden. ☼ Van de Trompet-Narcissen noemen we als goede verscheidenheden: Golden Spur, goudgeel, een van de beste; King Alfred, geel, groote bloemen; Mrs. E. H. Krelage, wit, en Olivier Cromwell, gele trompet en wit bloemdek. ☼ Van de kortkronige zijn de volgende verscheidenheden aanbevelingswaardig: Sir Watkin, geel met oranje-gele kroon; Yellow Poppy, geel; Helios, geel, kroon licht oranje; Croesus, zwavelgeel met oranje-rood kroontje; Lord Kitchener, ivoor-wit; White Lady, zilver-wit; Orange cup, tros-Narcis.

POETAZ-NARCISSEN ORANGE CUP,
GEEL MET DONKER ORANJEROOD
KROONTJE

(Foto N.V. Turkenburg, Bodegraven)

Het nieuwe landhuis

DOOR W. RETERA WZN.

HET is merkwaardig hoe verschillend men op het onderwerp „het nieuwe landhuis” reageert. De meesten denken hierbij slechts aan de moderne ap-

paraten, van sanitair en huistelefoon, die zij wel willen aanvaarden, maar voor de rest blijven zij zweren bij het oude. Het zijn de menschen met de grondgedachte dat al het oude goed en het nieuwe stellig verkeerd moet zijn en zij maken zich al boos wanneer men over „modern” begint. Zij vinden al in de benaming iets aanmatigends, iets zonder gevoel en zonder romantiek. Vooral het nieuwe landhuis vinden zij dwaas, blikkerig en zich niet aanpassend aan de omgeving. Zij wijzen dan op de tradities en geijkte constructies bij alles wat maar buiten heeft gebouwd, op de oude buitenplaatsen en boerenwoningen, het

TROSNARCIS PAPERWHITE GRANDIFLORA (KERSTMIS-NARCIS)

(Foto N.V. Turkenburg, Bodegraven)

karakter van geslotenheid, op kleine ramen en groote muurvlakken, op het groote dak van pannen of riet, op groote schoorstenen en windvanen en gezellige klokken, op de dikke donkere balkzolderingen en andere charmante zaken, die geheel zouden passen

bij de veilige geslotenheid van het eenzaam liggende huis, te midden van het geboomte. Het is dan tevens merkwaardig hoe zij zulk een huis zouden willen bereiken: langs een asphaltweg met een moderne automobiel, inplaats van uren te hobbelen in een slechtveerenden wagen over een zandpad. Met zulke lieden is het moeilijk praten. Zij hebben zich een beeld voor oogen gesteld, dat buiten de werkelijkheid staat, een filmbeeld à la Kermesse héroïque. ☼ Anderen reageeren weer op een andere wijze. Het zijn de enthousiasten die dadelijk denken aan beton en verchromd staal en het fijnste spiegelglas, aan deuren die vanzelf opengaan, aan ramen die zich in de lucht oplossen, aan zonnebaden en zwembassins à la Hollywood met typen à la Jean Harlow of Clark Gable. Ook zij hebben zich een beeld gesteld helaas, een filmbeeld. ☼ Want al deze beelden, dat van het oude doffe boerenhuis en van het nieuwe glimmende huis van de gebleekte filmster, hebben slechts zijdelingsche verwantschap, een uiterlijke gelijkenis met het echte nieuwe landhuis. Het ligt voor de hand dat voor hen, die niet doordenken, de schijn voor de werkelijkheid gaat. De gezellige erkertjes en glaslood-ruitjes, de schouw, de groote rieten kap, maar ook de hagelwitte muren met dakterrassen voor zonnebaden zijn slechts uiterlijkheden, die met het wezen weinig hebben uit te staan. Het huis wordt niet gemaakt voor den voorbijganger, doch voor den bewoner, die er moet huizen en zijn dagen slijten en er alles moet vinden wat voor het wonen noodig is.

Het inwendige, de inrichting en de meubileering, dat is het huis. De rest is slechts omhulling. ☼ Het „nieuwe” ligt in de veranderde wijze van wonen, veranderd door de maatschappelijke omstandigheden, door andere opvattingen van hygiëne, door de belangstelling voor onderwerpen welke men vroeger niet kende of waaraan men weinig hechtte. Het oude landhuis met zijn vele vertrekken en zijn gedecentraliseerde dienstruimten bracht een kostbaar onderhoud met zich, dat toen niet zoo bezwaarlijk was omdat men een weinig eischend dienstpersioneel gemakkelijk kon bekomen. Thans, met de verminderde inkomsten en moeilijkheden met de bediening, zien wij het aantal vertrekken verminderen, een doorgevoerde centralisatie, tevens het streven om de functie van twee ruimten in één te combineeren. Door het aanbrenge van opvouwbare wanden is splitsing en weer vereeniging van ruimten mogelijk. De dienstruimte heeft bij deze centralisatie ook een veer moeten laten: door toepassing van moderne apparaten en bestudeerde

plaatsing kan een belangrijke besparing in ruimte worden bereikt, waarbij ook met geringe hulp kan worden volstaan. ☼ En dan de andere opvattingen van hygiëne, niet alleen de gewone lichamelijke reinheid, doch ook die van de longen en andere organen, ter opvoering van het weerstandsvermogen en het verkrijgen en het behouden van een goede gezondheid! De grootere ramen die men thans meer en meer in zwang ziet komen, zijn niet het gevolg van een streven om meer glas toe te passen, zooals sommige onnoozelen meenen, doch eenvoudig om meer licht in de woning te doen binnestroomen; een groot glasoppervlak is dus een gevolg van een van binnenuitgaanden eisch, een openbreken van de kamerwanden van binnen uit, o.a. om de hygiëne in de woning te bevorderen. Dat de ramen veelal een horizontale verhouding krijgen,

hangt samen met licht-technische en constructie-technische redenen. Behalve het grootere glasoppervlak is het streven naar meer beweegbaarheid van ramen, hetzij gesplitst in gedeelten, hetzij in zijn geheel, om de ventilatie te bevorderen en zooveel mogelijk frissche lucht binnen te laten. Groote deuren zorgen voor een ruim contact met de omringende tuin en natuur. ☼ Toen de middelen van verkeer nog gebrekkig waren, was de ligging van het huis op het land een eenzame, en deze geïsoleerde ligging werd ook in het uiterlijk van het huis uitgedrukt door een gesloten karakter: groote muurvlakken met kleine ramen, soms nog met een roedenverdeling of glas-in-lood voorzien, om

vooral de afweer naar buiten uit te drukken. Ook werden zware luiken toegepast en andere beveiligingsmiddelen van het boerenhuis afgezien. Waar nu de middelen van verkeer zooveel verbeterd zijn, waar treinen, autobussen, auto's en fietsen zorgen voor gemakkelijke verbinding en openbare veiligheid niets te wenschen overlaat, is een dergelijke demonstratieve afweer niet meer noodig, eigenlijk een beetje belachelijk; waar extra beveiliging toch nog wordt gewenscht, kan gebruik worden gemaakt van houten of stalen rolluiken, die gemakkelijk kunnen worden weggewerkt en dus zonder ridderlijk vertoon de inwoners beschermen. ☼ Het gevaar van het groote raam schuilt weer in de overdrijving, in een soort glasmanie. De leuze „meer licht” is bij moderne landhuizen wel eens overdreven door gehele wanden van onder tot boven van glas te voorzien, waardoor het verwarmen op zeer koude dagen bijna onmogelijk wordt en er onvoldoende wand voor meubelplaatsing overblijft. ☼ Inplaats van de oude luiken, blinden en leelijke zonneschermen zijn

LANDHUIS OP CRAILOO-BLARICUM
(Architect F. Hausbrand)

ingebouwde markiezen gekomen, die bij gesloten stand gelijk met het gevelvlak komen te liggen en de lompe aangetimmerde uitsteeksels overbodig maken. Door het streven naar meer licht in de woning is het uiterlijk geheel gewijzigd, het karakter van afgeslotenheid in een van openheid overgegaan. Ook de wijziging van het hellende in het platte dak is een gevolg van het streven, de bewoonbaarheid der bovenverdieping te bevorderen. Onder de schuine helling van het dakvlak kunnen dikwijls met groote moeite eenige bewoonbare kamertjes worden afgetimmerd. Dergelijke daken worden dikwijls uit welstandsoverwegingen geëischt door zoogenaamde schoonheidscommissies, die steeds blijven zweren bij het rieten- of pannendak. Motieven worden dan naar voren gebracht als „aanpassing bij de omgeving en aanpassing bij het bestaande karakter”. Aanpassingsvermogen is een eigenschap waarin wij het in Holland ver gebracht hebben, maar om deze nog uit te strekken tot het aanpassen bij slechte en uit den tijd zijnde omgeving, is in de meeste gevallen wel wat te veel geëischt. In elk geval is het zonder meer verwerpen van het

platte of flauw hellende dak voor het landhuis, omdat dit niet landelijk zou zijn, tamelijk bekrompen. Bij den kubischen hoofdvorm is de volle oppervlakte der begane grondverdieping te benutten, en daar de bovenverdieping in vele gevallen wat kleiner kan zijn, blijft er gelegenheid voor het projecteren van terrassen over. De waterdichtheid en duurzaamheid der bedekking van het platte dak kan bij goede uitvoering voldoende zijn, doch men is toch zoekend door flauw hellende lesse naar of zadeldaken een betere oplossing te vinden, waarbij toch de kubische vorm der bovenverdieping wordt behouden en de ruimte tusschen het plafond dezer verdieping en het dak voor warmte- en koude-isolatie dienst doet. Door de betere sluiting van de duurzame en mooiere pannen is het thans ook mogelijk deze te gebruiken voor flauw hellende daken; toch kan er met papierbedekking iets goeds worden gemaakt. (Slot volgt)

De witsteertskor

DOOR KO ZWEERES

ALS we de kiekendieven willen gadeslaan in hun eigen omgeving, in een landschap, waarin ze volkomen thuis hooren en zoozeer passen, dat het zonder hen iets van zijn bizondere karakter zou missen, moeten we naar Texel

gaan. Texel is het land van den „witsteertskor”, zooals de Texelaren hem noemen. Wat niet alleen een bewijs is van zijn populariteit, maar tevens van het scherpe waarnemingsvermogen van de eilanders. Ten Noorden van de Slufter ligt daar een uitgestrekt gebied, de Krimduinen, waar elk jaar verschillende kiekendievenpaartjes hun jongen groot brengen. Onder een dichte duindoorn- of kruipwilgvegetatie ligt er het nest, dat eigenlijk nauwelijks dien naam verdient en een weinig passende woning is voor den koninklijken vogel. Want ondanks zijn onhandigheid op de jacht, maakt de aschgrauwe kiekendief een koninklijken indruk. De vleugels zijn slanker en de vogel is over het geheel minder log dan zijn neef, de bruine kiekendief.

Reeds op grooten afstand zijn ze gemakkelijk te herkennen aan den langen staart en de schuin naar boven wijzende vleugels met de iets opgewipte vleugelpunten.

Precies een accoladeteeken. Het mannetje is blauwgrijs, met zwarte vleugeltoppen, terwijl het wijfje veel van den bruinen kiekendief weg heeft, doch onmiddellijk daarvan te onderscheiden is door de lichte stuit. Bovendien is het mannetje van zeer dichtbij nog te herkennen aan de zwarte streep over den onder-vleugel, welke

vooral op de foto op de volgende bladz. prachtig te zien is. Pas als we het nest tot op enkele tientallen meters genaderd zijn, vliegt het wijfje, dat blijkbaar bezig was met het voederen der jongen, verschrikt weg. Maar al den tijd, dat we bij het nest blijven om de wollige jongen te bewonderen, zweeft ze boven onze hoofden. Helder en uitdagend klinkt de alarmroep, een hoog en schel kikikiki, dat wel

KEUKEN IN EEN LANDHUIS OP CRAILOO-BLARICUM
(Architect F. Hausbrand)

ACHTERZIJDE VAN EEN LANDHUIS OP CRAILOO-BLARICUM
(Architect F. Hausbrand)

wat weg heeft van het gehinnik van een paard. ☼ In wijde kringen blijft ze rondzweven, de vleugels gestrekt, slechts nu en dan even de wieken bewegend. Weldra voegt het mannetje zich bij haar en lang nadat we verdwenen zijn kunnen we door den kijker zien, hoe ze boven het nest rondcirkelen. Tenslotte strijkt het wijfje neer en het mannetje verdwijnt in de richting van de Slufter. Op hem rust de zware taak, den honger van de altijd op voedsel schreeuwende jongen te bevredigen. ☼ Die jongen zijn grappige beestjes in hun witwollen hansopjes, waar hier en daar de eerste veeren al doorgluren. Vlijmscherpe nageltjes hebben ze, die lange krassen over onze handen halen, als we hen uit het nest nemen om ze te ringen. Maar het is immers hun goed recht zich te verdedigen tegen deze huisvredebreuk, gepaard gaande met geweldpleging, hoe goed deze ook zijn bedoeld! ☼ In het nest liggen de restjes van een vorig diner. Een paar half afgekloven vleugeltjes van een of ander zangvogeltje en een muis zonder kop. Het mannetje schijnt dus toch nog meer aan te sleepen, dan de jongen kunnen verwerken. Ze zien er anders vraatzuchtig genoeg uit met de wijd opengesperde bekjes. ☼ Over het algemeen is de kiekendief een goeie muizenjager, die dit menu wel eens afwisselt met een hagedisje of een kikvorsch en zich maar zelden aan een vogeltje vergrijpt. Maar als in den zomer het mannetje vijf slokken van jongen den mond moet stoppen, loopt de kop hem wel eens om en dan is het hem niet kwalijk te nemen, als hij zoo nu en dan eens een zangvogeltje of een jonge fasant meepakt, die zoo dom zijn hem in den weg te loopen. ☼ Trouwens, de kiekendieven zijn veel te zeldzaam, om schadelijk te kunnen zijn. In de duinstreek, waar ze vroeger vrij veel broedden, zijn nog maar enkele paartjes overgebleven. Alleen op Texel komen ze nog algemeen voor. Niet alleen in de Krimduinen, maar ook in de Geul, in de duinen van de Westermient en in de Muyen. ☼

De Heer Drijver, die de Texelsche vogelwereld kent als geen ander, schat hun aantal in zijn fraaie boek „Texel, het Vogeleiland” op ongeveer twee dozijn paartjes. Wat, de oppervlakte van het eiland in aanmerking genomen, werkelijk een verrassend groot aantal genoemd mag worden. ☼ Dit is wel in de eerste plaats te danken aan de zorgvuldige bescherming, die de vogels er genieten. Doch niet

alleen de bescherming van de vogels zelf, ook de bescherming van de rest van de vogelwereld — prooidieren — komt hun ten goede. ☼ In de duinstreek gebeurt het helaas nog maar al te vaak, dat de eieren of jongen spoorloos verdwijnen. Hetzij doordat een „vogelliefhebber” zich over hen „ontfermd” heeft, hetzij door het toedoen van den jachtopziener, die in hen, ten onrechte, een bedreiging van zijn wildstand ziet. Wat natuurlijk onzin is, maar praat dat den man nu maar eens uit zijn hoofd. Een fasantenvleugeltje, dat in het nest gevonden wordt, is voldoende om alle verdiensten als muizenjager ongedaan te maken en alle redeneeringen op te doen afstuiten. ☼ Dat het nut van regionale bescher-

ming echter maar zeer betrekkelijk is, blijkt wel uit het zoojuist verschenen verslag over de „Resultaten van het Ringonderzoek betreffende den Vogeltrek,

ingesteld door het Rijksmuseum van Natuurlijke Historie te Leiden”. Niet minder dan vier vogels, welke in 1935 als nestjong in de Geul en de Westerdunnen geringd werden, zijn gedurende Augustus en September op den trek in het buitenland geschoten. ☼

Daarbij doet zich het eigenaardige

verschijnsel voor, dat deze vogels, welke toch alle vier eenzelfde uitgangspunt hebben, in twee totaal verschillende richtingen wegtrekken. ☼ Twee jongen, welke 4 Juli in de Geul geringd waren, werden resp. 17 en 18 Augustus, dus ruim een maand later, op den Z.O. trekweg neergelegd. De eerste bij Melnik, 30 km. N. van Praag, de tweede bij Heltershausen in Thüringen. ☼ De andere twee werden teruggemeld uit Wardreques, Dpt. Pas-de-

GRAUWE KIEKENDIEF (MANNETJE) NEERSTRIJKEND OP HET NEST

GRAUWE KIEKENDIEF (WIJFJE) BIJ HAAR DONSJONGEN

Calais en Graçay. Dpt. Cher, dus allebei uit Frankrijk. ☼ Trouwens, ook uit de andere jaarverslagen blijkt een dergelijk uiteenlopend gedrag bij de kiekendieven. Zoo zijn er terugmeldingen uit Duitsland, Tsjechoslowakije en Italië, en uit België, Frankrijk en Spanje. Ook zijn er zomer-terugmeldingen uit Engeland, Denemarken en Duitsland, waar in 1926 zelfs een Hollandsche vogel broedend werd aangetroffen op het Waddeneiland Juist. ☼ Er blijkt hier echter ook uit, dat in het buitenland maar raak gepaft wordt op vogels, welke wij zorgvuldig en vaak ten koste van belangrijke financieele offers trachten te beschermen. Wat helpt het dan tenslotte, of het in ons land ten strengste verboden is, een geweer tegen deze sierlijke roovertjes op te heffen, als zij vogelvrij zijn, zoodra ze de landsgrenzen hebben overschreden? ☼ Toch zou het verkeerd zijn, hieruit te concludeeren, dat we dan maar op moeten houden met onze vogelbescherming. In de eerste plaats zullen ook in het buitenland op den duur de bredere en ruimere opvattingen van de vogelbeschermers het moeten winnen van de bekrompen winzucht van enkelen. Maar bovendien, hoe meer vogels hier den herfsttrek beginnen, hoe meer kans we hebben dat er een aantal aan de op hen gerichte geweerloopen weet te ontkomen. Per saldo is niet elk schot een eendvogel en die vogels, welke den trek overleven — en dat zijn er gelukkig nog vrij veel — komen toch weer terug en dragen bij tot de verlevendiging en verfraaiing van ons duinlandschap.

MINDER BEKENDE WITJES

(Slot van bladz. 507)

ZOODRA de vlinder echter zijn vleugels opklapt, zooals het exemplaar op onze foto heel welwillend gedaan heeft, wordt het raadsel opgelost: die grijzige wolkjes worden veroorzaakt doordat de teekening van de onderzijde aan den bovenkant doorschemert. Van den onderkant gezien zijn die vlekken ook volstrekt niet grauw, maar heel mooi groen. Tegen een nog nauwkeuriger onderzoek is die kleur echter ook weer niet bestand, want dan komen wij tot de merkwaardige ontdekking, dat hier een tint van groen veroorzaakt wordt doordat een hoofdmassa van zwarte schubben vermengd is met gele schubben. Zoo is er dan ook aan dit eenvoudige vlindertje nog heel wat te bekijken en daar-

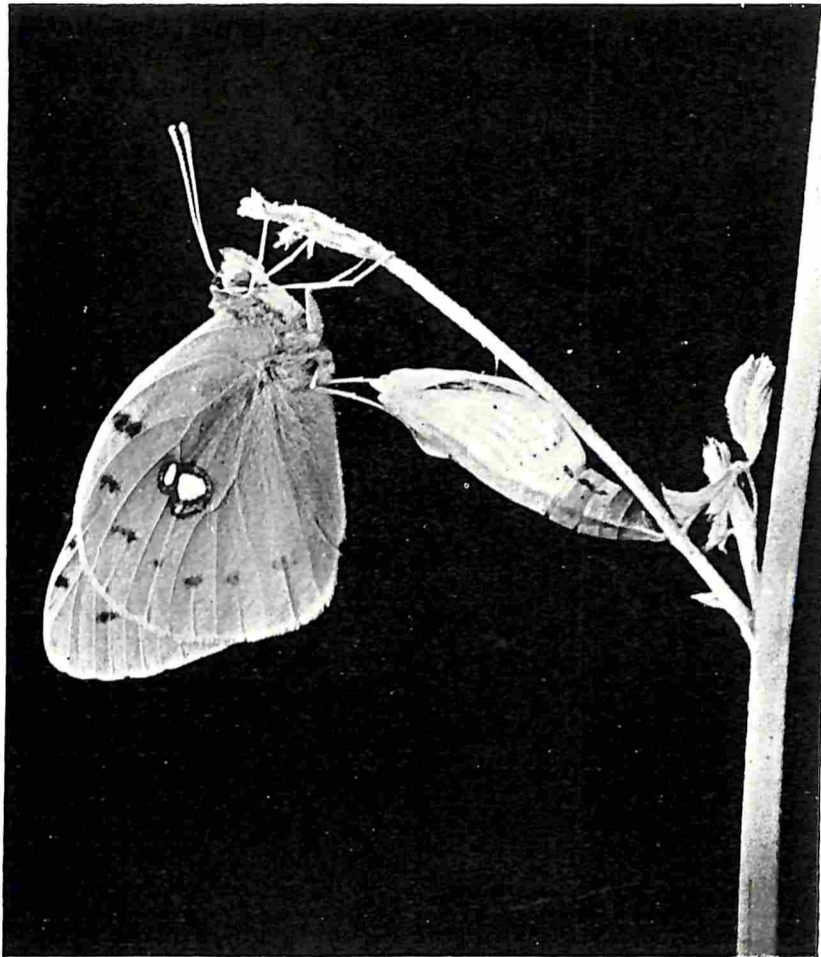
bij komt dan nog bij de mannetjes de groote oranje vlek aan de bovenzijde der voorvleugels, waaraan de dieren hun naam ontleenen. Bij de wijfjes ontbreekt deze vlek ten eenenmale. ☼ De rups is een echte witjesrups, blauwgroen met zwarte stippels en een onduidelijke witte zijlijn en leeft ook weer op allerlei wilde Cruciferen. De pop, die met haar lange kopgedeelte en hollen rug nogal een zonderling figuur maakt, overwintert; ook in dit opzicht stemt deze soort dus met de echte witjes overeen. ☼ De tweede soort van ons lijstje, het groote geaderde witje, is al dadelijk veel zeldzamer, tenminste in de oogen van ons, bewoners der westelijke provinciën. Ik kan me best voorstellen, dat er onder de lezers Twentenaren of Limburgers zijn, die van de zeldzaamheid van dit dier nog niet zoo dadelijk overtuigd zijn, want in die streken van ons land komen ze soms bepaald veel voor. Maar vergeleken met de echte witjes mogen we ze toch ook daar wel zeldzaam noemen! ☼ De herkenning levert al even weinig moeilijkheden op als die van den oranjetip. Stel U voor een vrij grooten vlinder met witte vleugels, waarin de aderen (dat zijn de steunribben waaraan die organen hun stevigheid ontleenen) vrijwel zwart zijn. Schiet deze beschrijving nog te kort, dan zal een enkele blik op de foto wel voldoende zijn om allen twijfel te verbannen. Wat op de foto echter niet te zien is, is een eigenaardigheid waardoor vele wijfjes van deze soort den indruk wekken reeds spoedig „afgevlogen” te zijn, n.l. de buitengewoon dunne beschubbing van een bepaald gedeelte der voorvleugels, die daar ter plaatse doorzichtig zijn. ☼ De wetenschappelijke naam van deze soort is *Aporia crataegi* en daar uit blijkt met een, dat we de rupsen op *Crataegus*, d.i. de meidoorn, moeten zoeken. Ze leven echter ook op andere roosachtigen: sleedoorn, lijsterbes, appels, peren en pruimen. Die rupsen lijken al niet

ORANJETIP

veel meer op witjessupsen. Ze zijn zwart en hebben een paar oranje behaarde banen op hun rug en ook nog witte dito's op hun zijde. Zoolang ze nog jong zijn leven ze gezellig in nesten, maar later raken ze toch uit elkaar en zoo verpopt ieder zich tenslotte op zijn eigen houtje. ☼ Nummer drie, de citroenvlinder, is weer veel algemeener dan de vorige, die ontbreekt om zoo te zeggen nergens, maar dat is ook weer niet geheel juist, zooals we dadelijk zullen zien als we over zijn voedselplant komen te spreken. Ook de citroenvlinder levert wat herkenbaarheid betreft geen enkele moeilijkheid op, iedereen kent natuurlijk die citroengele vlinders met hun eigenaardige, hoekige vleugels, op ieder waarvan een roode stip staat, die aan den onderkant meer bruin lijkt. Wie op zulke dingen pleegt te letten, zal hebben opgemerkt, dat men door elkaar lichtere, of liever, fletsere en meer heldergele individuen aantreft. De eerste zijn de wijfjes, de laatste de mannetjes. ☼ Die citroenvlinders vallen in biologisch opzicht nogal uit den toon en dat zal ieder begrijpen, die zich in Februari of nog eerder verbaasd heeft als hij op een der zeldzame warme dagen van die veelbelovende en merkwaardige maand bij zijn wandelingen op zoo'n bode uit warmer jaargetijden gestuit is. De citroenvlinders schijnen nl. als volwassen vlinder te overwinteren, net als de meeste schoenlappers en leggen dan blijkbaar gedurende den winter een bijzonder ongeduld aan den dag om weer uit te vliegen. Waarschijnlijk behooren die overwinterende vlinders tot een andere generatie, dan de dieren, die wij in Juni zien rondvliegen en misschien overwinteren tegelijkertijd ook nog wel andere stadia. De rupsen leven eigenlijk maar op één plant en dat is de bekende vuilboom, *Rhamnus*, die vooral op zandgrond zoowat overal te vinden is. De vlinders schijnen echter vliegend toch nog heele afstanden af te kunnen leggen, want soms zien

we ze in streken waar in geen velden of wegen een vuilboom te bekennen is! ☼ Veel zeldzamer dan al de tot nu toe genoemde zijn de luzernevlinders, tenminste de oranje-luzernevlinder. Dat varieert echter ook weer erg met de streek en het jaar. In Zuid Limburg b.v. zijn terreinen waar we die prachtige vlinders elk jaar wel kunnen aantreffen en in sommige jaren schijnt er wel een bepaalde invasie van te hebben plaats gehad, want dan zijn ze eens zoo talrijk. De oranje luzernevlinder, de zeldzaamste, is tevens wel de mooiste. Het is een vrij kleine oranjegele vlinder met donkere vleugelranden en donkere en roode stippen op de beide vleugels. Aan den onderkant van de achtervleugels is ook op de foto een soort oogvlek te zien, maar het beste kenmerk levert toch de tegenstelling tusschen het oranjegeel en het bijna

LUZERNEVLINDER, UIT DE POP KRUIPEND

zwart van de vleugels. De andere soort is veel lichter geel en heeft minder donkere randen, waardoor hij aanmerkelijk in pracht inboet. De rupsen leven op luzerne, wat hun voorkomen beperkt tot de streken waar dat gewas verbouwd wordt.

GROOTE GEADERDE WITJES

(Foto's uit: K. O. Bartels „Belaschtes Leben“, Uitg. H. Bermühler Verlag, Berlin)

zamel ik mijn gedachten, orden mijn ideën, in één woord: ik werk." Den volgenden dag was Bourget om 12 uur nog niet verschenen. Weer ging d'Haussonville naar zijn kamer en wekte hem met de woorden: „Beste vriend, je zult je nog overwerken!"

PAUL BOURGET werd door een vriend, graaf d'Haussonville, uitgenoodigd, eenigen tijd bij hem te komen logeeren. Nu was Bourget nooit bepaald matineus. Den dag na zijn aankomst zou hij met zijn gastheer om 11 uur ontbijten, maar hij gaf geen teken van leven. d'Haussonville wilde niet langer wachten, ging naar Bourget's kamer en zei: „Neem me niet kwalijk, dat ik je stoor, maar..." „Heelemaal niet," antwoordde deze. „ik sliep toch niet meer. Misschien soesde ik wat. Of eigenlijk: ik lag na te denken. Dat is zoo mijn gewoonte, dan ver-